

Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

DANSK
HISTORISK

Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)

(/)

HistorieLab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

🏠 (/) > Besættelsen (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>) > Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Den sidste sabotør

Den sidste sabotør

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 401

Del artikel: **f**

([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/den-sidste-sabotoer)

[u=https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/den-sidste-sabotoer)

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/den-sidste-sabotoer)

[5-5/besaettelsen/den-sidste-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/den-sidste-sabotoer)

[sabotoer](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/den-sidste-sabotoer)) **t**

([https://twitter.com/home?](https://twitter.com/home?status=.)

[status=.](https://twitter.com/home?status=.) Aktiviteten kan ses

på [https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/den-sidste-sabotoer)

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/den-sidste-sabotoer)

[5-5/besaettelsen/den-sidste-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/den-sidste-sabotoer)

[sabotoer](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/den-sidste-sabotoer)) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/den-sidste-sabotoer)

[mini=true&url=https://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/den-sidste-sabotoer)

[online.dk/boger/anmeldelser-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/den-sidste-sabotoer)

sabotoer&title=)

Anders Hauch Fengler

Den sidste sabotør

Frydenlund Forlag. 264 sider. 299,95 kr.

Den unge mand står på et gadehjørne i Vanløse den 16. februar 1945 tidligt om morgenen. Med sin Suomi-maskinpistol står han nervøs som en del af en dækningsgruppe for sabotører. Der skal sprænges stort, et omfattende tankanlæg, så de er mange ude den morgen. Ejler Borch er snart 100 år, han startede tidligt, og det er nu 80 år siden. Bogen har blandt andet fokus på, hvad der får unge til at gå ind i den slags arbejde

Af Michael Koch

Det var den meget kendte modstandsmand Per Gylling Mortensen, der fik Ejler med i en undergruppe i BOPA. Ejler var med til en række aktioner under sin ni måneder lange tid som sabotør i sin dækningsgruppe. Han blev fulgt af sin mentor Per, som kun i det skjulte holdt øje med, hvordan det gik Ejler i "jobbet" som sabotør. Der var klar opdeling mellem grupperne, og reglen var at bruge et dækningsnavn. "Security" var et kerneord under besættelsen og dækker over alt, hvad der blev gjort for at passe på sig selv, sine kammerater og hele organisationen. Det var livsfarligt at sjeske, for stikkerne, tyskerne og deres danske medløbere gjorde alt for at trevle grupper op.

Fra Frihedsmuseet. Antagelig en Gestapomand som krydser vejen

Selvom Ejler ikke har hverken talt eller skrevet om sin tid i modstandskampen, så har der på hans gamle dage været en, der har opdaget ham. Den 15 årige Jonathan fandt Ejler på Modstandsdata-basen og sendte ham et brev, hvori han takkede ham for at gøre noget aktivt for Danmarks frihed under krigen.

Modstandsdata-basen under Nationalmuseet er den mest korrekte og mest omfattende samling af navne, aktioner, data og sammenhænge omkring besættelsestiden. Den er offentligt tilgængelig på:

Modstand.natmus.dk. Brevet kom i hænderne på Ejlers barnebarn, Josefine, som også havde kontakt til forfatteren af denne bog.

Jonathan på 15 år går meget op i besættelsen. Han mener at modstandsfolk skal æres mere, end tilfældet er i dag

Jonathan har siden han var 12-13 år været meget historieinteresseret og har købt flere originale effekter fra modstandskampen. Han så en BOPA stålhellem på dba.dk, men til sin store ærgrelse kom han for sent - den var lige blevet solgt. Drengen gik og var ked af at komme for sent til en handel. Stor var glæden dog juleaften, da han pakkede en gave op fra forældrene: Det var stålhelmen. Hans far havde været lynhurtig og investeret i den til sønnen. Jonathan er i øvrigt ærgerlig over, at der er for lidt fokus på at huske historien. Han mener, vi bør sætte flere mindesmærker op, så vi ikke glemmer. Han mener også, at mange unge ser historie som noget gammeldags, og vil hellere gå op i sociale medier og influencere.

Forfatteren er journalist og har stillet sig selv spørgsmålet om, hvad der får helt unge til at gå ind i den slags livsfarligt arbejde for sit lands frihed. Derfor er det nærliggende at spørge både Ejler og Jonathan om deres tilgang til spørgsmålet om at gå i kamp for Danmark som undergrundskæmpere. De mødes blandt andet i Vanløse på det sted, hvor Ejler stod dækning den dag for 80 år siden. Stille støder Jonathan til, og med er også Ejlers barnebarn, Josefine, og hendes lille baby på maven i slynge. For barnebarnet er det også meget specielt og stort, at hendes bedstefar endelig fortæller om sin tid under krigen. Men hvorfor går man aktivt til kamp for sit land? Jonathan mener, at det handler om at stå op for det, man mener er rigtigt, og for ikke at være bange for at handle, når det er nødvendigt. Ejler supplerer: Vi kæmpede for at kunne få lov til at gå og sige, hvad vi havde lyst til. Tyskerne bestemte jo, at du ikke måtte gå udenfor en dør efter klokken 22. Ejler fortsætter: Hvis du alligevel gik ud, blev du skudt. At vide, hvornår noget er rigtigt, og hvornår noget er forkert, var vigtigt for os.

Ejler Borch er i februar 2024 tilbage på Jernbane Alle 48, hvor han stod vagt under angrebet på "Tankstølle"

Ejler og Jonathan mødes igen i Rorup, hvor 11 modstandsfolk blev myrdet af tyskernes danske medløbere. Blandt andre Ib Birkedal, som blev henrettet efter krigen. Gensynsglæden er stor mellem den gamle mand og drengen på 15 år. De er begge enige om, at det at være aktiv, er noget der gør godt - og Ejler er meget imponeret over, at den dengang 13 årige Jonathan havde mod til at skrive personligt og nærværende til en mand på 98 år, som han ikke kendte - endnu.

Årene er gået slag i slag for Ejler. Han var maskinmester på færgerne fra Hundested til Grenaa. Sidste færge sejlede i 1993, og det var så året, Ejler gik på velfortjent pension. Tanken om sin tid i krigen kom tæt på igen den dag, hans yngste barnebarn gerne ville ind på et 4. maj kollegium for familiemedlemmer til tidligere modstandsfolk - i dette tilfælde i Aarhus. Ejler fik sin gruppeleder fra dengang til at attestere, at Ejler vittterligt havde deltaget.

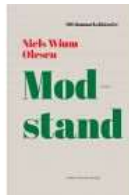

Den unge Ejler Borch

Det var interessant at læse om den unge mand, der aktivt tog uopfordret kontakt til en gamle modstandsmænd. Desværre er der alt for meget i bogen, som mange andre har skrevet om, som historikere. Forfatteren skriver selv, at han er journalist og ikke historiker. Det skinner desværre alt for tydeligt igennem. Generationernes møde er dejligt at læse om. Skønt når en 15-årig brænder for historie. Når en 98-årig modstandsmænd mødes med en 15-årig med samme interesse for historie og for at gøre det rigtige for sit land, så sker der noget.

[Historie-online.dk, den 17. decembere 2024]

SE RELATEREDE ARTIKLER

MODSTAND

(<https://www.historie-online.dk/boger/modstand>) (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/foelg-wilfred>)

FØLG WILFRED

RACISMEPARAGRAFFEN

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/besaettelsen/racismeparagraffen>)

En blodig december i 1944

Erik Ingemann Sørensen fortæller videre om tiden op til Danmarks befrielse 1945

(<https://www.historie-online.dk/temaer-9/artikler-51-51/80-aret-for-danmarks-befrielse/en-blodig-desember-i-1944>)

Søfartshistorien i Aabenraa

Stor donation sikrer Museum Sønderjyllands arbejde med søfartshistorien

(<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/soefartshistorien-i-aabenraa>) (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/soefartshistorien-i-aabenraa>)

